№ 120. Środa 27. Maja 1857. Rok wydania 47.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Szwecya. — Królestwo Polskie. — Rosya. — Montenegro. — Azya. — Wiadomości handlowe. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Ułaskawienia. — Przyznanie zasług radcy wyższego sądu Kazimierzowi Żarskiemu. — Przyjazd dostojnych osób.)

Wiédeń, 24. maja. *Gazeta wiedeńska* donosi w części urzędowej: Jego c. k. apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z Budy dnia 20. maja r. b. lwowskiemu radcy wyższego sądu krajowego *Kazimierzowi Żarskiemu* przy sposobności uchylenia się jego z urzędu na stałą pensyę, wyrazić najwyższą łaskę Swoją w uznaniu długoletnich i znakomitych jego zasług.

Jego c. k. apost. Mość raczył najwyższem pismem własnoręcznem z dnia 20. b. m. uwolnić najłaskawiej dwadzieścia jeden więźniów w Waitzen od reszty kary, a czterym opuścić połowę kary.

— Jej królewicz. Mość, księżna Orleańska przybyła dnia 18. b. m. z Hrabią Paryża i z księciem de Chartres do Insbruku.

Ameryka.

(Doniesienia z Ameryki południowej.)

Z **Bogoty** donoszą *Monitorowi* paryskiemu z 3go kwietnia: „Nowy prezydent republiki Nowej Grenady, pan Mariano Ospina, rozpoczął swój urząd 1. b. m. — Z **Caracas** piszą pod dniem 23. kwietnia: „Konstytucyę sankcyonowała i ogłosiła władza wykonawcza na dniu 19. b. m. Dnia 20. b. m. mianował kongres jenerała Jose Tadeo Monagas prezydentem a jego zięcia Oriacha wiceprezydentem republiki Wenezueli. Podług postanowień nowej konstytucyi ma trwać sześć lat ich urzędowanie. Dziś składają obadwaj przysięgę kongresowi."

Hiszpania.

(Oświadczenie Narvaeza w Kortezach. — Posiłki do Hawanny.)

Madryt, 19. maja. Jenerał Narvaez oświadczył w Kortezach, że w mowie swej do senatu niechciał żadnemu gabinetowi przypisywać rewolucyi z roku 1854. Wina spada na wszystkie, niewyłączając nawet jego własnego gabinetu! — Pogłoska, że losować się mają kupony jest bezzasadna.

Eskadra hiszpańska z posiłkami do Hawany, składa się z 6 okrętów i ma 2450 ludzi w załodze.

Anglia.

(Zaręczyny Królewny z księciem Pruskim z urzędu ogłoszone. — Przygotowanie do przyjęcia W. księcia Konstantego. — Wychodźtwo z Irlandyi. — Doniesienia z Ameryki. — Czynności i uchwały w Izbach d. 18., 19. i 20. maja. — Pan Persigny. — Obrót handlowy w Szangay.)

Londyn, 20. maja. *Gazzette* zawiera następujące uwiadomienie: „Na Dworze w Osborne-House, na wyspie Wight, 16. maja 1857. Najjaśniejsza Królowa raczyła dnia dzisiejszego objawić radzie tajnej przyzwolenie swe na zawarcie kontraktu ślubnego między Jej królewicz. Mością księżniczką Wiktoryą Adelaidą i Jego królew. Mością księciem Fryderykiem Wilhelmem pruskim, i równocześnie polecić, by to przyzwolenie królewskie spisano do protokołu z wyciśnięciem wielkiej pieczęci. — *William L. Bathurst*, sekretarz rady tajnej."

Na przyjęcie W. księcia Konstantego poczyniono już przygotowania. Kilka wielkich okrętów wojennych, które ostatniemi dniami zawinęły z dalekich stacyi zamorskich, a między tem „Exmouth" o 91 działach, "Colosus" o 81, „Eurydice" o 51 i „Malacca" o 17 działach, zatrzymano w Spithead aż do przybycia Wielkiego księcia. Oprócz wspomnionych zawinąć mają do 30. b. m. inne jeszcze wielkie okręta wojenne („Cumberland" o 70 i „Hastings" o 60 działach) do Spithead, tak że w miejscu tem zbierze się bez żadnych kosztów osobnych i przygotowań szczególnych dość znaczna flota na powitanie gościa dostojnego. Wielki książę zwiedzi Portsmouth niezawodnie i przedłuży zapewne pobyt swój w Anglii aż do czasu przenosin Dworu królewskiego do Windsoru.

Jenerał Totleben zaproszony do Anglii przez angielski korpus inżynierów, przyjął zaproszenie to według doniesień dziennika *Daily News* na pierwszy tydzień września.

Według urzędowych wykazów zmniejszyła się w ostatnich dwóch latach liczba wychodźców w Irlandyi, lecz z tem wszystkiem zawsze jeszcze jest dość znaczna, i dlatego też zmniejszyła się nieco i liczba ludności. Wychodźtwo wynosiło 1852 roku 190.000. 1853 r. 173.148, 1854 r. 140.555, 1855 r. 97.914, 1856 r. 90.781. Liczba ludności wynosiła z dniem 1. stycznia 1856 r. 6,077.283, z dniem 1. stycznia 1857 roku 6,047.493. Od roku 1821 ubyło ludności 754.334.

Okręt „Orinoco" przybył z pocztą zachodnio-indyjską i z oceanu cichego, i przywiózł 324.553 dolarów srebrem i 430.305 dolarów złotem. Doniesienia z angielskich Indyi zachodnich są mniej ważne. W Peru (Lima, 12. kwietnia) wrzała ciągle jeszcze wojna domowa. Castillo odpłynął z Callao z 2000 zbrojnymi ku wybrzeżom południowym znajdującym się w ręku jego przeciwnika (Vivanco), który zamierzał odpłynąć z Paita w 1000 ludzi i uderzyć na Callao.

Na posiedzeniu *Izby wyższej* dnia 18. b. m. odczytał *Lord kanclerz* następujące poselstwo królewskie o zaręczynach najstarszej Królewny: „Jej król. Mość, zezwoliwszy na zaproponowane zaślubienie najstarszej Królewny z Jego królewicz. Mością księciem pruskim Fryderykiem Wilhelmem, uważała za rzecz stosowną, uwiadomić o tem Izbę deputowanych. Jej król. Mość jest zupełnie przekonana, że związek ten mogą tylko pochwalać wszyscy wierni poddani Jej Mości Królowy. Liczne dowody szczerego przywiązania tej Izby do osoby i familii królewskiej niedozwalają wątpić Jej Mości Królowej o przyzwoleniu i pomocy tej Izby, jeśli będzie chodzić o to, by mogła najstarszą córkę swoją wyposażyć w sposób odpowiedny godności korony i honoru kraju." Potem zabrał głos *Earl Granville*, i zwracając uwagę Izby na troskliwe i wzorowe wychowanie, jakie otrzymała najstarsza królewna, a oraz na to, że charakter, sposób myślenia i uczucia księcia, któremu ma być zaślubiona, rokują szczęście temu małżeństwu, zaproponował Izbie następujący adres do Królowy: „Izba dziękuje Jej Mości Królowej za łaskawe uwiadomienie o blizkich zaślubinach najstarszej Królewny z Jego królewicz. Mością księciem pruskim Fryderykiem Wilhelmem, pochwala związek z księciem tak dostojnej familii, w przekonaniu, że bez wątpienia przyczyni się do szczęścia Jej Mości Królowy i Jej królewicz. Mości, jako też do poparcia pomyślności tego królestwa, a oraz zapewnia Jego król. Mość, że Izba deputowanych weźmie łaskawe poselstwo królewskie natychmiast pod rozwagę w taki sposób, który świadczyć będzie jaka jest gorliwość, wierność i jak szczere przywiązanie tej Izby do osoby Jej królew. Mości ile słusznem ocenienie zasług Jej królewicz. Mości, a oraz, że Izba należycie uwzględnia godność familii królewskiej i honoru kraju." Adres ten został przyjęty.

W Izbie niższej przedłożył Sir *J. Ramsden* budżet armii, a *Kanclerz skarbu* oświadczył, że obrady nad nim rozpoczną się dopiero po wotowaniu budżetu floty. Potem odczytał Lord *Palmerston* to samo poselstwo królewskie o zaślubinach najstarszej Królewny i zaproponował adres przyjęty w Izbie parów. Przy tej sposobności wspomniał równie pochlebnie, jak Earl Granville w Izbie wyższej, o wzorowem wychowaniu Królewny, które przynosi zaszczyt jej dostojnym rodzicom, i zwracał uwagę na to, że związek ten otwiera Anglii także pewne widoki polityczne i przyczyni się bez wątpienia do poparcia przyjaźni i życzliwości pomiędzy głównemi mocarstwami Europy. *D'Israeli*, szef opozycyi, popierał wniosek, i Izba przyjęła adres jednogłośnie. — *Wyse* wniósł zapytanie, czy dokumenta w sprawie wojny perskiej zostaną kiedy przedłożone Izbie? — a *Baillie* pragnął się dowiedzieć, czy w papierach tych będą zawarte depesze Lorda Stradforda de Redcliffe co do propozycyi, jakie Feruk Chan robił w Konstantynopolu jeszcze przed wybuchnięciem wojny? Lord *Palmerston* odpowiedział: Jest nadzieja, że wymiana ratyfikacyi traktatu zawartego z Persyą wkrótce już nastąpi; do tego czasu niemożemy przedkładać żadnych papierów. Poczem zaczęto w komitecie subsydiów wotować budżet floty.

Na wczorajszem posiedzeniu *Izby wyższej* proponował *Lord Kanclerz* drugie odczytanie bilu względem rozwodów małżeńskich. Przypomniał, że w roku 1850 złożony został wydział do rozpoznania tej kwestyi, i oświadczył, że teraźniejszy projekt ustawy zasa-

dza się na tem, co ów wydział uchwalił. Uchwalił zaś aby w sprawach rozwodowych ustanowiony był trybunał, składający się z Lorda Kanclerza, jednego z wyższych sędziów i z sędziego duchownego. Wypadki, w których bil przyznaje małżonce prawo żądać rozwodu, są: Złamanie wiary małżeńskiej, dwużeństwo i złośliwe opuszczenie. Gdzie zaś idzie tylko o separacyę od stołu i łoża, mają jak dotąd rozstrzygać sprawę trybunały duchowne. Tylko postanowienie dawne, że wiarołomca niemoże po rozwodzie zaślubić tej, z którą zawinił, zostało wykluczone z nowego projektu, gdyż sprawiało więcej złego niż dobrego. *Arcybiskup z Canterbury* oświadczył, że będzie głosował za drugiem odczytaniem bilu, ale niezgadza się na to, żeby winowajcy wolno było zaślubiać tę, z którą dopuścił się złamania wiary małżeńskiej. *Książę Norfolk* zrobił uwagę, że podług zasad kościoła katolickiego niemoże być żadne małżeństwo rozwiązane i oświadczył się przeto stanowczo przeciw bilowi. Po nim przemawiało jeszcze kilku biskupów i Lordów i przystąpiono do głosowania, przyczem drugie odczytanie bilu uchwalone zostało większością 29 głosów.

W Izbie niższej zostało drugie odczytanie bilu względem zniewagi śród obciążających stosunków odrzucone 221 głosami przeciw 86. Potem zaproponował *Fagan* drugie odczytanie bilu względem zniesienia w Irlandyi podatku zwanego Ministers' Money. *Napier* radził odłożyć drugie odczytanie na 6 miesięcy. Sir *G. Grey* oświadczył, że rząd będzie popierał ten bil, a Lordowie *Palmerston* i *J. Russell*, oświadczyli się także za bilem. Przy głosowaniu pokazało się 313 głosów *za*, a 174 przeciw drugiemu odczytaniu.

— Francuski ambasador hrabia Persigny, powrócił wczoraj z Paryża do Londynu.

Times donosi: „Podług listów z *Szanghai* wynosiła wartość wywozu z tej zatoki w drugiem półroczu 1856 do 7,500.000 funt. szterlingów, przywozu zaś rozmaitych towarów, opium i gotowych pieniędzy prawie 8,000.000.“

— Depesza telegraficzna z **Londynu** z 20. maja donosi. W Izbie wyższej przyjęty został wczoraj bil względem rozwodów małżeńskich większością 29 głosów. — W Izbie niższej wywołał bil Fagana względem zniesienia podatku opłacanego w Irlandyi księżom protestanckim pod nazwą „Ministers' Money“, pierwszą walkę stronnictw. Rząd popierał projekt, i po żywej debacie, w której Lordowie Palmerston i J. Russell przemawiali za wnioskiem a pp. Thesiger, Walpole i Napier przeciw niemu, pokonana została opozycya 313 głosami przeciw 174.

Francya.

(Nowiny dworu. — Sprawa neuenburska. — Upominek Cesarzowi Siamskiemu. — Układy Hiszpanii z Mexykiem dochodzą. — Bankructwa Thurnyessena. — Załatwienie spraw w polityce bieżącej.)

Paryż, 20. maja. Wczoraj zrana prezydował Cesarz na radzie ministeryalnej, a po południu przedsiębrał w towarzystwie Króla Bawarskiego, Wielkiej księżny Stefanii i księżniczki Maryi Badeńskiej, księżny Hamilton i wszystkich innych zaproszonych na dwór osób tak zwaną przejazdkę powozem „Char-à-banc“ do lasu; wieczorem zebrał się cały dwór na festyn nocny w ogrodzie angielskim; w Kiosku na stawie członkowie opery spiewali różne arye, a barki opatrzone w weneckie latarnie przesuwały się po stawie we wszystkich kierunkach. Ognie sztuczne zakończyły ten festyn, któremu sprzyjała najpiękniejsza pogoda.

Książę Napoleon przybędzie tu jutro wieczór a pojutrze odjedzie do Fontainebleau.

Sprawa neuenburska postąpiła już tak dalece, że hrabia Hatzfeldt mógł wczoraj uwiadomić hrabię Walewskiego, iż otrzymał z Berlina instrukcyę do podpisania protokołu; ostatnie posiedzenie kongresu nastąpi zapewne zaraz za powrotem ministra spraw zagranicznych do Paryża. Temi dniami oczekują w *Monitorze* urzędowego ogłoszenia zupełnego załatwienia sprawy neuengurskiej.

Rząd zamówił w Cherburgu yacht na wzór paropływu awizowego drugiej klasy, który przeznaczony jest dla Cesarza Siamu. Anglia przygotowuje podobny upominek dla Cesarza Japońskiego.

Wicehrabia Truchis, burmistrz w St. Loup d'Ordon (departament Yonne), został usunięty od urzędu, na co cała rada gminna tego miasta podała się do dymisyi.

Mexykański jenerał Rangel przybył do Paryża, jak mówią w misyi wojskowej od swego rządu.

Podług listu z **Madrytu** z 16. b. m. miał pan Lafragua kilka konferencyi z hiszpańskim ministrem spraw zagranicznych, na któych zgodzono się na główne punkta projektu do załatwienia sporu między Hiszpanią i Mexykiem. Po ratyfikacyi traktatu pozostanie pan Lafragua w Madrycie w charakterze ambasadora mexykańskiego.

— W Wiédniu obiegało temi dniami pogłoska o jakimś ważnym wypadku na giełdzie paryzkiej. Zdaja się, że wywołało ją zdarzenie, które korespondencya paryska z 19. b. m. opowiada temi słowy:

„Na giełdzie niebyło życia; zniechęcenie to można poniekąd przypisać pogłosce, jaką rozszerzono tu o wstrzymaniu wypłat domu bankowego Charles Thurneyssen. Ale szef tego domu, pan Charles Thurneyssen niemiał tak znacznych stosunków, osobliwie zagranicą, i nietrzeba go mieszać z imiennikiem jego, radcą administracyjnym instytutu "Credit mobilier" a niegdyś wspólnikiem barona Stieglitza w Petersburgu, który dawniej utrzymywał znaczny dom bankowy w Paryżu. Jestto bowiem stryj teraźniejszego bankruta, Karola Thurneyssen i pierwsza ofiara swego synowca, któremu zaliczał znaczne sumy. Wstrzymanie wypłat, przyczem niektóre familie polskie (hrabia Potocki i hrabia Raczyński) mają utracić kilka milionów, zostanie wkrótce wyjaśnione. Charles Thurneyssen wyjechał, jak zapewniają, do Ameryki. Wierzyciele jego udawali się na tę wiadomość z zapytaniem do jego stryja i otrzymali taką odpowiedź, jakiej można było spodziewać się po prawym charakterze i znanej rzetelności tego bankiera.“

— Tego samego dnia, to jest 16. b. m., którego dowiedziano się, że Król pruski przyjął układy spisane na konferencyach paryskich w sprawie neuenburgskiej, nadeszła w drodze urzędowej także i wiadomość ratyfikacyi traktatu angielsko-perskiego. Załatwiono już więc dwie sprawy dość trudne, a do czego przyłożył się znacznie Cesarz Ludwik Napoleon. Domyślają się tu różnych powodów politycznych podróży Króla Maxymiliana bawarskiego do Paryża, mogę jednak upewnić, że się rzecz ma całkiem inaczej, i że podróż jest tylko oznaką grzeczności. Nie bez tego, by Monarchowie przy sposobności zjechania się nie rozmawiali także i o wzajemnych stosunkach krajowych. lecz wizyta Króla bawarskiego w Paryżu nie była wcale na to obliczona, zwłaszcza iż jak na teraz niezachodzą żadne ważne kwestye polityczne między Francyą i Bawaryą, a podróż ta posłużyć może tylko do lepszego utwierdzenia obopólnego zaufania i życzliwości między obydwoma monarchami.

Włochy.

(Konkordat z Neapolem. — Zakład kasy dobroczynności. — Wykaz statystyczny sądownictwa kryminalnego.)

Depesza telegraficzna z Marsylii donosi pod 20. maja, że Neapol zawarł konkordat ze stolicą papiezką.

Gior. uff. di Napoli ogłasza dekret królewski, który pozwala na założenia kasy dobroczynności z dobrowolnych składek i przeznacza roczny jej dochód na wyposażanie ubogich dziewcząt, zaopatrywanie biednych familii w najpotrzebniejsze rzeczy, umieszczanie cnotliwych, potrzebujących opieki dziewcząt i t. p. Dopełnianie pojedynczych aktów dobroczynności ma odbywać się corocznie na dniu 8. grudnia w ślubowanej świątyni, która staraniem armii ma być zbudowana na Campo di Marte. Złożoną z 3 osób administracyjną komisyę tej kasy będzie sam Król mianować na 3 lata.

Statystyczny wykaz sądownictwa kryminalnego w królestwie Obojga Sycylii w roku 1856 zawiera następujące data:

Z 5420 osób stawionych przed sądem puszczono 1028 prowizorycznie a 82 bezwarunkowo na wolność; 31 skazano na śmierć, 50 do domu poprawy, 936 na areszt w kajdanach na galarach, 249 na areszt forteczny w kajdanach, 751 na pojedyńczy areszt, 436 do odesłania na pewne miejsce pobytu a 1857 na inne, pomniejsze kary. W stosunku do ludności wypada jeden skazany na 1624 dusz.

Niemce.

(Książę Napoleon w przejeździe z powrotem. — Przejazd dostojnych osób.)

Magdeburg, 20. maja. Dziś zrana przejeżdżał książę Napoleon przez nasze miasto. Jechał w towarzystwie swojej świty z Lipska, gdzie zwiedzał wczoraj pole bitwy. Na tutejszej stacyi kolei żelaznej zabawił chwilkę tylko i odjechał potem magdeburskohalberstadzką koleją żelazną do Kolonii.

Dnia 16. b. m. przybyli na Lipsko Jej Mość Królowa Hanoweru wraz z swemi córkami, księżniczkami Fryderyką i Maryą, i najdostojniejszy Arcyksiążę Jan w odwiedziny do książęcego dworu w Altenburgu, gdzie byli przyjmowani przez jeneralnych konzulów Austryi i Hanoweru, legacyjnych radzców Grüner i Clauss, w towarzystwie księcia Józefa, który naprzeciw nich aż do Lipska wyjechał. Jej Mość Królowa zabawi tam, jak słychać, ośm dni. O tym samym czasie uda się ztamtąd do wód w Ems także Wielka księżna rosyjska, ażeby się zjochać z swym małżonkiem Wielkim księciem Konstantym.

Szwecya.

(Więzienia termin za długi.)

Krystyania, 15. maja. Odelsthing przyjął wniosek komitetu, ażeby za długi nie trzymać nad 3 lata w więzieniu.

Królestwo Polskie.

(Kawalerya muzułmańska wraca do kraju.)

Warszawa, 18. maja. Pułk kawaleryi muzułmańskiej, który od 22 lat stał w Polsce, opuścił przedwczoraj miasto, na mocy cesarskiego rozkazu z powrotem do ojczystego kraju na łono familii. Pochód będzie trwać dosyć długo, gdyż rodzinna zagroda tych Muzułmanów jest przeszło 400 mil od Warszawy odległa. Przed odejściem odbył jenerał-adjutant, sztabowy pułkownik Kotzebue na saskim placu jeszcze przegląd nad pułkiem, i wyraził im w pięknej przemowie podziękę za wierność i gorliwość, jakiemi się wszyscy w tym pułku zawsze odznaczali.

Rosya.

(Manifest rozwiązania Jej Mości Cesarzowej. — Mianowanie. — Przywileje wielkiego admirała. — Wiadomości z Chin. — Przygody marynarskie. — Komisya udzielna spraw księstwa Finlandyi.)

Petersburg, 13. maja. Rozwiązanie Jej Mości Cesarzowej ogłoszono państwu w następującym manifeście:

„Dnia 29. bieżącego miesiąca kwietnia (11. maja) powiła Nam szczęśliwie Nasza najukochańsza małżonka, Cesarzowa Marya Ale-

xandrowna Syna, który otrzymał imię Sergieja. Uważając w tem pomnożeniu Naszego cesarskiego domu nowy znak boskiego błogosławieństwa, które na Nas i na Nasze państwo się zlewa, zawiadamiamy o tem radośnem zdarzeniu wiernych poddanych Naszych. Jesteśmy przekonani, że wszyscy razem z Nami zasłą gorące modły do Stwórcy wszech rzeczy, błagając zdrowia i powodzenia dla Nowonarodzonego. Rozkazujemy we wszystkich aktach, do których to należy, tego Naszego kochanego Syna pisać i mianować Wielkim księciem i cesarską Mością.

Dano w Carskiem siole, 29. kwietnia (11. maja) w roku narodzenia Chrystusa tysiąc ośmset pięćdziesiątego siódmego, a w trzecim Naszego panowania. *Alexander.*"

Dziennym rozkazem z 11. mianowany jest Wielki książę szefem tobolskiego pułku piechoty i drugiego batalionu przybocznej gwardyi strzelców, a prócz tego przydzielony jest do pułku piechoty gwardyi Preobrażeńskiej, do pułku huzarów gwardyi Cesarza Jego Mości, do pierwszej brygady gwardyi artyleryjnej i do batalionu strzelców familii cesarskiej.

Przywileje wielkiego admirała Konstantyna rozszerzono znacznie w ten sposób, że na mocy ukazu w *Gazecie senatu*, pozwolono mu rozciągać także na marynarkę wszystkie dla lądowego wojska wydane rozporządzenia bez zasiągania w każdym pojedynczym przypadku cesarskiego potwierdzenia. Następnie zniesiono wolność użytkowania lasów rządowych na Syberyi dla fabryk prywatnych. Konsumenci lasów w zakładach fabrycznych muszą nadal opłacać mały podatek.

Najnowsze wiadomości z Pekingu są z 5. stycznia. Tamtejsza misya rosyjska wybierała się do powrotu, oczekiwała tylko przybycia nowych członków. Handel w Kiachcie był bardzo znaczny, ale i wywóz drogich kruszców także wielki. I tak w samym miesiącu lutym wyszło za granicę 50.000 rubli złotem i srebrem. Mongołowie, którzy dotychczas załatwiali transport towarów z Majmaczynu do Kalgan, żalą się bardzo, że ustał ten zarobek.

Do przygód marynarskich liczą to, że przeszły jesieni burza u wysokości Cap Nord czyli północnego przylądka, rozpędziła cztery wojenne rosyjskie parowce, które płynęły z Archangielska do Petersburga. Po ośmiomiesięcznej przewłoce czasu dopiero teraz się pojawiają; jeden z nich schronił się i przezimował w Kopenhadze, drugi w Hammerfest znalazł ucieczkę, a dwa zdaje się, że zatonęły, bo dotąd o nich nie słychać.

Manifestem cesarskiem ustanowiona została przy ministerstwie dla Wielkiego księstwa Finlandyi stała komisya, która ma rozważać ściśle wszelkie sprawy, jakie jej przedłoży minister-sekretarz państwa. We wstępie manifestu tego powiedziano, „że wszyscy poddani fińscy pozostaną bez przeszkody w używaniu wszelkich praw i przywilejów, jakie posiadają na mocy kardynalnych ustaw kraju i osobnej konstytucyi, a oraz, że odnoszące się do Wielkiego księztwa ważne sprawy, które sam Cesarz rozstrzygać będzie, rozważane być mają z największą starannością." Komisya ta ma składać się z prezydenta i czterech członków. Prezydentem jest minister-sekretarz państwa, a adjunkt jego członkiem komisyi. Komisya ma prawo rozważać, ale niemoże stanowczo rozstrzygać.

Montenegro.

(Książę Daniło z powrotem w Cettynii.)

Z nad granicy montenegryńskiej donoszą pod dniem 7. maja: „Przedwczoraj odjechał książę Daniło z Nieguszy do Cettynii. Przed odjazdem miał powiedzieć publicznie: „Nietroszczę się o Rosyę, ani też o Austryę lub Francyę, a tem mniej o Turcyę, niepotrzebuję nic od nikogo. Niemiałem tylko czasu, a byłbym z pewnością osiągnął to wszystko, czego pragnęło me serce." W Cettinii miał książę publiczną przemowę, w której oświadczył: „Austrya, Francya i Anglia prosiły mnie, abym się do nich przyłączył, ofiarowano mi znaczne sumy pieniężne. Niechciałem przyjąć tego, gdyż pragnę, ażeby Montenegryni pozostali niezawiśli. Z Rosyą skończyłem już a wkrótce ułatwię się także z Turcyą. Niebawem przybędzie rosyjski i drugi jeszcze pełnomocnik do Montenegru, by oznaczyć granice lub ułożyć się z Turcyą, ażeby granice nasze posunięte zostały aż do Mostaru i połowy Zetty. Mówią, że uznałem zwierzchnictwo Turcyi, że Montenegro niebędzie już niezawisłe; to kłamstwo; nieuznawałem nikogo i z nikim się nieukładałem."

Azya.

(Restauracya murów w Kantonie. — Proklamacya gubernatora. — Wiadomości bieżące. — Stosunki Persyi z Anglią. — Czynności wojenne zawieszone. — Powstanie Beduinów poskromione.)

Z Kantonu przywiózł podróżny Chińczyk 16. marca do Honkongu następujące wiadomości: Faktorye są zupełnie zniszczone, cegły i kamienie rozebrano, drzewa w ogrodzie poznikały, nawet świątynie w ogrodzie zniesiono, a łupem podzielił się lud z wojskiem. Obie bramy miasta, uszkodzone bombardowaniem i wyłom w murze miejskim, zostały już naprawione, i znaczna liczba robotników restauruje pałac jenerał-gubernatora. Po wschodniej stronie miasta robią tysiące koszów, które mają być napełnione kamieniami i wrzucone w rzekę, jeśliby Anglicy poważyli się zbliżyć. Żołnierzy wysłano na wichrzących w okolicy powstańców; część wojska zamknęli powstańcy w wąwozie i wymordowali. Ryż drogi i powszechnie obawiano się głodu.

Korespondencya z innego źródła potwierdza te wiadomości i podaje rozporządzenie jenerał-gubernatora Yeh, datowane z 17. lutego. Powiedziano w niem między innemi:

„Obywatele, regularne wojska i milicye tak w mieście jak i za miastem walczyli mężnie z barbarzyńcami angielskimi i odpędzili ich na wielki ocean. Odtąd niebędzie już wolno tym barbarzyńcom prowadzić handlu na wodach chińskich.... Teraz mamy spokój i wszyscy obywatele, którzy opuścili miasto, mogą powrócić i oddać się spokojnie swym zatrudnieniom.

Zdrajcy, którzy zatrważają lud, mają być chwytani i karani."

Trzeci raport donosi, że na zachodniem przedmieściu, najbardziej uszkodzonem bombardowaniem, zrestaurowano już na prędce kilka budynków; ale większa część właścicieli gruntów, których domy zburzone zostały, niedowierza spokojowi. Krewni tych, co polegli podczas bombardowania, otrzymali małe wsparcie pieniężne. — Examina wojskowe odbywały się jak zwykle. Jeden z niższych urzędników jenerał-gubernatora wydał z polecenia jego rozporządzenie z 27. lutego, którym wzywa do kontrybucyi na pokrycie kosztów wojennych.

Dziennik *Observer* poświęca sprawom Persyi artykuł, w którym powiada: „Rząd angielski niemiał nigdy planu powiększać potęgi swojej kosztem Persyi; przeciwnie więcej nam zależy na tem. by utrzymać Persyę, a w niej pożytecznego sprzymierzeńca i przedmurze, oddzielające nasze posiadłości indyjskie od tych, którzyby chcieli rozszerzyć dalej na wschód granice swoje. Pragniemy przeto równie z Persyą jak i z Afganami zostawać w stosunkach przyjaznych, gdyż są to potężne ludy, chociaż niestety niemożna spuszczać się na nie. O zaborach jednak w tych okolicach niemyślał nigdy gabinet angielski. Traktat paryski uchyla wszelkie zażalenia niepozbawiając Persyi ani piędzi ziemi. Wszelako wojsko postąpiło dość daleko, by przekonać rząd w Teheranie, że mogliśmy z największą łatwością opanować całą Persyę południową i postąpić z nią według upodobania. Niepotrzebujemy jednak takiej rękojmi i jesteśmy gotowi ustąpić z krajów Szacha, jak tylko pokój będzie podpisany i postanowienia jego zostaną dopełnione."

Do Marsylii nadeszły wiadomości z odnogi perskiej, zawierające bliższe szczegóły expedycyi na Ahwas. Trzy paropływy angielskie popłynęły po zajęciu Mohamery w górę rzeki Karun i spostrzegły armię perską liczącą do 10.000 ludzi, którzy stali obozem nad rzeką. Angielskie statki kanonierskie rozbiły wkrótce ten korpus swoim ogniem, poczem wysiedli Anglicy na ląd, zajęli Ahwas i opanowali składy broni i amunicyi, dzieląc zdobycz z Arabami, którzy mieli dalej ścigać Persów. Gdy Anglicy 4go pułku powrócili z tej wyprawy, zastali w Mohamerze wiadomość o zawartym pokoju, i kroki nieprzyjacielskie zostały natychmiast zawieszone. — Pocztą lewantyńską nadeszła do Marsylii także wiadomość z Bejrutu, ale bez daty, że syn byłego Emira Beszyra umarł w tem mieście, i to jak utrzymują z otrucia. Powstańców beduińskich w okolicy Damaszku rozbiły wojska tureckie i przywróciły spokój, zabiwszy rokoszanom w kilku potyczkach do 180 ludzi. — Francuski okręt admiralski z banderą admirała Bouvet Vilaumez, ochronił od rozbicia paropływ „Arcadia", który miał na pokładzie do 1000 pielgrzymów jadących do Jerozolimy.

Wiadomości handlowe.

Następująca tabela zawiera ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych foraliów, jakie były na targach w następujących miastach obwodu złoczowskiego:

	Złoczów		Busk		Załośce		Radziechów		Zborów	
	zr.	kr.	zr.	kr.	zr.	kr.	zr.	kr.	zr.	kr.
	mon. konw.									
Mec pszenicy	4	.	3	36	3	40	3	30	3	30
" żyta	2	36	2	12	2	6	2	.	2	12
" jeczmienia	2	.	1	48	1	30	2	.	1	36
" owsa	1	19	1	24	1	6	1	12	1	.
" hreczki	2	12	2	16	1	48	1	36	1	36
" kukurudzy	.	.	2	24	2	24	.	.	.	.
" kartofli	1	12	1	.	.	.	.	.	1	.
Cetnar siana	1	12	1	2	.	.	.	.	.	36
Sag drzewa twardego	5	48	9	12	.	.	.	.	6	.
" " miekkiego	4	48	7	36	.	.	.	.	4	.
Funt mięsa wołowego	.	$6^2/_5$	.	$5^3/_5$	.	.	.	$6^1/_2$	.	6
Mas okowity	.	48	1	.	.	.	.	.	.	18²/[illegible]

Doniesienia z ostatniej poczty.

Werona, 23. maja. Według ogłoszonego dzisiaj buletynu o stanie słabości feldmarszałka hrabi Radetzkiego, spokojny sen kilkugodzinny pokrzepił chorego. Gorączka się uśmierzyła, chory spokojny, ból mniejszy niż przeszłej nocy.

Paryż, 24go maja. Wczoraj wieczór renta 3% 69,05. — Dyrektor banku Argout podał o dymisyę. — *Monitor* donosi, że Cesarz, Cesarzowa i Król bawarski dziś powrócą z Fontainebleau.

Turyn, 22. maja. Cesarzowa rosyjska matka przybyła tu dziś w towarzystwie księcia Carignan. Ludność zebrana tłumnie witała ją z uszanowaniem. Wieczór było miasto iluminowane.

Kurs lwowski.

Dnia 26. maja.		gotówką złr.	gotówką kr.	towarem złr.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	46	4	49
Dukat cesarski	„ „	4	50	4	53
Półimperyal zł. rosyjski	„ „	8	19	8	22
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	37	1	38
Talar pruski	„ „	1	32	1	34
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 zł.	bez kuponów	82	24	82	53
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	79	27	79	54
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	83	50	84	30

Wiédeński kurs papierów.

Dnia 23. maja.			w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	za sto $82\frac{7}{8}$ 83	$82\frac{15}{16}$
detto pożyczki narod.	5%	„ $84\frac{3}{8}$ $\frac{1}{2}$	$84\frac{7}{16}$
detto detto	$4\frac{1}{2}$%	„ $73\frac{1}{8}$	$73\frac{1}{8}$
detto detto	4%	„ —	—
detto detto detto	3%	„ —	—
detto detto	$2\frac{1}{2}$%	„ —	—
Pożyczka z losami z r. 1834		„ —	—
detto detto z r. 1839		„ 139	139
detto detto z r. 1854		„ $110\frac{1}{2}$ $\frac{5}{8}$	$110\frac{9}{16}$
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5%	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%	—	—
detto galicyijskie i węgierskie	5%	$79\frac{7}{8}$ $81\frac{1}{4}$	$80\frac{1}{2}$
detto krajów koron.	5%	—	—
Akcye bankowe		1003 1004	1004
Bankowe listy zastawne 5% z term. wypłaty za 12 miesięcy za 100 złr.		—	—
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.		—	—
Akcye austr. Instyt. kredyt. handlu i przemysłu na 500 zlr. (30% wpłacone)		232 $235\frac{7}{8}$	235
Akcye c. k. uprzyw. tow. wschod. kolei żel. państwa na 200 złr. czyli 500 franków		—	—
detto na 130 zlr. czyli 325 frank.		$274\frac{1}{4}$ 277	276
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.		1975 2020	2000
Akc. kol. Budziń.-Lincko-Gmundz. na 250 złr.		—	—
Akcye kolei Cesarzowy Elż. na 200 złr.		201	201
Akcye południowo-półn. niem. kolei komunikacyjnej na 200 zlr.		$213\frac{3}{4}$	$213\frac{3}{4}$

Wiédeński kurs wekslów.

Dnia 22. maja.	za sto	w przecięciu	
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	$105\frac{1}{8}$	$105\frac{1}{8}$	uso. 3 m.
Berlin za 100 tal. prus.	—	—	2 m.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24\frac{1}{2}$ fl.	$104\frac{1}{4}$ 104 $104\frac{1}{8}$ l.	$104\frac{1}{8}$	3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	77	77	2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	—	2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	—	2 m.
Londyn za 1 funt. sztrl.	10-$12\frac{1}{2}$ $11\frac{1}{2}$ 12 l.	10—12	3 m.
Lyon za 300 franków	—	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	$104\frac{1}{8}$ $\frac{1}{8}$	$104\frac{1}{8}$	2 m
Marsylia za 300 franków	—	—	2 m.
Paryż za 300 franków	— / $121\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{5}{8}$ l.	— / $121\frac{5}{8}$	2 m. / 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	265 $265\frac{1}{2}$ 266	265	31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	465	465	31 T. S.
Cesarskie dukaty	$7\frac{7}{8}$ $\frac{3}{4}$	$7\frac{3}{4}$	Agio.
Dukaty al marco	—	—	Agio.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 26. maja.

Oblig. długu państwa 5% $83\frac{1}{8}$; $4\frac{1}{2}$% $73\frac{3}{8}$; 4% — ; z r. 1850 —; 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. — ; z r. 1839 $139\frac{1}{8}$. Wiéd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 1007. Akcye kolei półn. 2050. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 568. Lloyd $421\frac{1}{4}$. Galic. listy zast. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. 620 złr.

Amsterdam l. 2 m. $87\frac{1}{4}$. Augsburg 105 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt $104\frac{1}{8}$ 2 m. Hamburg 77 2 m. Liwurna — l. 2 m. Londyn 10 — $12\frac{1}{2}$ 2 m. Medyolan —. Marsylia $121\frac{3}{8}$. Paryż $121\frac{5}{8}$. Bukareszt $264\frac{1}{2}$ Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. $7\frac{7}{8}$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. 81 ; innych krajów koron. —. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 $110\frac{1}{2}$. Pożyczka narodowa $84\frac{9}{16}$. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. $283\frac{1}{2}$ fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. —. Hypotekar. listy zastawne $99\frac{5}{16}$ Akcye zachodniej kolei żelaznej —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 26. maja.

Hr. Ożarowski Konstanty, z Lackiego. — PP. Bogdański Edward, z Zabłociec. — Bogdan Stan., z Zadworza. — Jankowski Ludwik, z Bosykowa. — Mierzyński Rafał, z Niestaniec. — Marzycki Eustach, z Lisek. — Morawski Konstanty, z Sasowa. — Polak c. k. rotm., z Żółkwi. — Papara Henryk, z Zubomostów. — Ptaszyński Stefan, z Nowosiółek. — Smutny Józef, c. k. radca sądu obw., z Złoczowa. — Tuczyńscy Michał i Wacław, z Podleszan. — Trusz Michał, c. k. urzędnik, z Tarnopola. — Wolfram Józef, z Kozubowiec. — Zaremba Bolesław, z Wodnik. — Zwolski Julian, z Wiednia.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 26. maja.

PP. Borkowski Adam, do Potylicza. — Bernatowicz Hipolit, do Wodnik. — Esch Fryderyk Karol, pens. c. k. pułkownik, do Preszowa. — Lacesko M., do Dembicy. — Nowosielski Ignacy, do Czyrowiec. — Pietruski Teofil, do Stryja. — Rubczyński Władysław, do Jasniszcz. — Świerzawki Alexander, do Szczepiatyna. — Serwatowski Mateusz, do Tarnopola. — Tatarkowski Alojzy, do Drohomyśla.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 25. maja.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	324.65	+ 13.6°	82.4	południowy	sł.	pochmurno
2. god. popoł.	324.21	+ 19.7°	55.5	„	sł.	„
10. god. wiecz.	323.97	+ 13.8°	82.6	„	sł.	„

Po południu burza.

TEATR.

Dziś: Komedya niem.: **„Mädchen nehmet euch beim Photographiren in Acht.“**

KRONIKA.

Półurzędowy „Moniteur de la Flotte“ wyraża się w następujący pochlebny sposób o flocie austryackiej: C. k. marynarka austryacka, której dowodzi Arcyksiążę Ferdynand, nieznana jest innym narodom, ani jej rozwój nie jest im wiadomy. Urzędowy jej stan dnia 1. maja był następujący: Okręt liniowy „Kaiser“ buduje się w Pola. Okręt ten otrzyma 100 dział i śrubę parową. — Fregaty żaglowe: „Bellona,“ „Juno,“ „Novara,“ „Schwarzenberg,“ „Venus.“ Fregaty śrubowe: „Adria,“ „Donau,“ „Radetzky,“ (buduje się w Tryeście), — Korwety żaglowe: „Adria,“ „Carolina,“ „Dianna,“ „Leipzig,“ „Minerwa,“ „Titania,“ — korwety śrubowe: „Graf Dandolo,“ „Erzherzog Friedrich,“ (buduje się w Wenecyi). Korwety parowe: „Kaiserin Elisabeth,“ „Santa Lucia,“ „Volta.“ Parowce awizowe: „Achilles,“ „Alnoch,“ „Curtatone,“ „Custozza,“ „Prinz Eugen,“ „Hentzi,“ „Taurus,“ „Vulcan.“ Brygi: „Huzar,“ „Montecuculli,“ „Orest,“ „Pilades,“ „Pola,“ „Triest,“ „Trilon.“ — Goelety: „Artemisia,“ „Arethusa,“ „Elisabeth,“ „Phönix,“ „Saida,“ „Sphinx.“ — Szalupy kanonierskie: „Calypso,“ „Kalliope,“ „Concordia,“ „Costanza,“ „Danan,“ „Delphina,“ „Didone,“ „Fulminante,“ „Gelosa,“ „Merope,“ „Medusa,“ „Pandore,“ „Viennese,“ „Proserpina,“ „Stella,“ „Tartara,“ „Trementa,“ „Veruda,“ „Aquila,“ „Aspis,“ „Astula,“ „Amphitrite,“ „Agile,“ „Andromaca,“ „Bochese,“ „Brenta,“ „Baccante,“ „Ceres,“ „Costante,“ „Diana,“ „Helena,“ „Hekate,“ „Jris,“ „Lynx,“ „Laibach,“ „Leda,“ „Leggera,“ „Lampreda,“ „Montacca,“ „Blajade,“ „Nimpha,“ „Pallas,“ „Palma,“ „Volpa,“ „Rondine,“ „Salona,“ „Sibilla,“ „Sirena,“ „Sentinella,“ „Serpe,- „Tethida,“ „Vestale,“ „Zajra.“ Okręta transportowe: „Fidele,“ „Fortunata,“ „Guglielmo,“ „Jntrepide,“ „Leonidas,“ „Neptun,“ „Viucitore.“ Bateryе pływające: „Fermo,“ „Forte,“ „Mongibello,“ „Saetta,“ „Vesuvio.“ Ztąd widać, że Austrya posiada flotę o 111. statkach wojennych. Z 53 jej szalup kanonierskich jest 42 szalup parowych. Tworzą dla Austryi prawdziwą lekką flotę i stosownie do okoliczności mogą bardzo ważne pełnić posługi. — Statki budujące się w Pola i Wenecyi, są w doskonałym stanie. Lecz za najpiękniejszy utwor marynarki teraźniejszego rządu austryackiego uznaje „Moniteur de la Flotte“ port w Pola. Niepodobna było, mówi, obrać punkt stosowniejszy, który pod każdym względem może kiedyś stanąć obok wielkich zakładów Francyi, Anglii i Rosyi. Przytem dla rozwinięcia swej floty ma Austrya tę korzyść, że na wybrzeżu morza adryatyckiego posiada odznaczającą się, bardzo przywiązaną ludność nadmorską. W końcu potwierdza „Moniteur de la Flotte,“ że także handlowa marynarka Austryi znacznie pomnożoną została. W roku 1837 liczyła 500 okrętów dalekiej żeglugi, teraz 800; miała 15 parowców, teraz posiada 47. Innych statków i okrętów przybrzeżnych liczy teraz wdwójnasób tyle, jak przed dwudziestu laty.

W Jrbiku (po tamtej stronie Uralu) zakończył się dnia 13. marca czterotygodniowy jarmark, na którym przywiezione towary składały się po większej części z chińskiej herbaty w wartości 40 milionów rubli śrebrnych. Cena herbaty spadła wprawdzie, ale gatunek zato jest gorszy. Natomiast wszystkie inne towary poszły o 15% w górę, a pud cukru kosztuje zawsze jeszcze 16 rubli, to znaczy funt pół talara. Nadmieniają, że na tym jarmarku po pierwszy raz pojawili się kuglarze, mężczyzni z kobietami, którym się bardzo wiodło i z niedoświadczonego ludu bardzo korzystali.

Rozmaitości nr. 21.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

I. **Jenerała Gordona pamiętnik** o pobycie w Polsce od r. 1651. do r. 1661, przez Walerego Łozińskiego.
II. **Stary kawaler.** Opowiadanie poufne Imćpana Chryzantego G.
III. Arago i Ampére.
IV. Pudrowanie się w dawniejszych czasach.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.*** *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*